

Вук Стефановић Караџић

СРПСКЕ
НАРОДНЕ
ПРИПОВИЈЕТКЕ

PORTALIBRIS

Вук Стефановић Караџић
СРПСКЕ НАРОДНЕ ПРИПОВИЈЕТКЕ

Copyright © PortaLibris, 2017.

Сва права задржана укључујући право на репродукцију
у било ком облику у целости или делимично.

САДРЖАЈ

Предговор	1
-----------------	---

ПРИПОВИЈЕТКЕ

1. Међедовић	9
2. Чардак ни на небу ни на земљи	14
3. Немушти језик	16
4. Златна јабука и девет пауница	20
5. Стојша и Младен	29
6. Ђаво и његов шегрт	37
7. Права се мука не да сакрити	40
8. Аждаја и царев син	43
9. Змија младожења	49
10. Опет змија младожења	51
11. Ко ме Бог помаже, нико му наудити не може	56
12. Златоруни ован	60
13. Усуд	65
14. Ко мање иште, више му се даје	71
15. Милостива снаха и немилостива свекрва	74
16. Правда и кривда	76
17. Очина заклетва	78
18. Зашто у људи није табан раван?	81
19. Ђавоља маштанија и божја сила	82
20. Побратимски дарови	84
21. Калуђер и четири грјешника	86
22. Копање блага	87
23. Лијепе хаљине много којешта учине	89
24. Дјевојка бржа од коња	91
25. Дјевојка цара надмудрила	93

26. Чудновата тица	95
27. Црно јагње	97
28. Царева кћи овца	100
29. Три јегуље	102
30. Чудотворни нож	105
31. Чудновата длака	107
32. Пепељуга	109
33. Зла маћеха	113
34. Маћеха и пасторка	115
35. Опет маћеха и пасторка	119
36. Како су радиле онако су и прошле	122
37. Зла жена	124
38. Дивљан	127
39. У цара Тројана козје уши	129
40. Цар Дукљан	131
41. Ђевојка, удовица и пуштеница	133
42. Једна гобела у као а друга из кала	134
43. Соломуна проклела мати	136
44. Лаж за опкладу	137
45. Краљ и чобанин	140
46. Ко умије, њему двије	143
47. Два новца	145
48. Све, све, али занат	149
49. Међед, свиња и лисица	150
50. Лисица се осветила вуку	152

ДОДАТАК

Приповјетке

Баш-Челик	159
Ђела	175
Гвозден човјек	177
Кум риба	181
Царичина снаха овца	183
Вилина гора	185

Тица дјевојка	187
Цар хтио кћер да узме	189
Три прстена	193
Зла свекрва	194
Опет зла свекрва	197
У лажи су кратке ноге	200
Јарац живодерац	207
Добра дјела не пропадају	209
Царева кћи и свињарче	215
Сунчарева мајка	218
Лијек од мађија	221
Биберче	223
Царев зет и крилата баба	225
Свети Сава и ђаво	231

Шаљиве приче

Пијесак и свети Петар	235
Ко је то? – Никола!	235
Мој је предњак	236
Зет и пуница	238
За што су простаци сиромаси	239
Поп и парохијани	239
Оклад шта је најбјеље	240
Љениви слијепац	240
Зет у пуницама	241
Сељанин и господар	242
Сељани купују памет	242
Крепао котао	243
Вина мијех и његова пјесма	244
Циганин и властелин	245
Кафа и њезино црnilo	245
Кудров и кусов	246
Кад се арчи нек се арчи	247
Жеђа и вино	247
Утопио се поп што није руку дао	248

Зла жена сачувала мужа	248
За што се свети Игњатије зове Богоносац	249
Боник и болест	249
Грјешник и луди исповједник	250
Кум и његова прасица	251
Капа и сват	251
Слово иже, али сирца ниже	252
Ђаволска сланина	252
Еро с онога свијета	253
Шта је најгоре на свијету, или пијан	
Србин и гладан Турчин	254
Еро и Турчин	255
Еро и кадија	256
Хоће воденичар у војску	256
Бекри-Мујо	257
Циганче, па Циганче!	259
Несретнику се не може помоћи	260
Млада и Циганин	260
Како се Краљевић Марко јунаштву научио	261
Ко није добро свезао?	261
Како се медвјед преварио	261
А шта ти је?	261
Како Циганин научи коња гладовати	262

Народне српске загонетке

Што ми ти је за што?	263
Одгонетљаји	270

ПРЕДГОВОР

Године 1821. ја сам у Давидовићевијем новинама наштампана неколико нашијех народнијех приповиједака и загонетака, уз које сам ово казао:

„Ја сам прије неколике године дана хтио да издам малу књижицу народнијех Српскијех приповиједака и загонетака, и био сам им овај предговор написао:”

„Нека родољубиви Мушицки лети за Пиндаром и за Хорацијем, нека се дружи и пореди с Рамлером, с Клопштоком, с Державином и с Дмитријевим; нека дубоко замишљени Соларић истражује и доказује какијем су језиком говорили земљаци и врсници Рема и Ромула; коме Србину Српски језик не ваља, нека га *поправља по своје вкусу*, и нови нека гради; „Не завидим, на част сваком своје;” а ја ћу само готово да скупљам оно што је народ Српски већ измислио.”

„Колико се овај посао чини ласан толико је и још више широк и дугачак. Читав човјечиј вијек требао би једноме безбрижном човјеку да скупип све наше народне пјесме, приповијетке, приповијести, загонетке, обичаје и ријечи. И кад би се мислило на свршетак, не би још ни чему томе било ни почетка, али почињач мисли: само нека се почне, па ће свагда бити лакше додати и наставити него ли што изнова почети и начинити. А оваке народности треба купити док се нијесу *просвјешћенијем* и новијем *модама* загушиле и искоријениле.”

„Пјесме, загонетке и приповијести, то је готова народна књижевност, којој ништа више не треба него је *вјерно*,

чисто и *нейоқварено* скупити; али у писању приповиједака већ треба, мислити и ријечи намјештати (али опет не по *своме укусу* него по својству Српскога језика), да не би ни с једне стране било претјерано, него да би могао и учен читати и прост слушати; а ја сам казао у предговору к Српском рјечнику како је то за мене тешко! Па још видим да и поред све муке и труда опет остају погрјешке! У томе нека ме правда Доситије, који је у овакој струци писања готово послије *ћригесет* година поправио своју једну погрјешку, па још није погодио како би требало”.

Ово је казано онда, а сад уз ову књижицу ваља казати јоште што.

Приповијетка у народу нашем, особито по јужнијем крајевима, највише се зове *ћрича*, као што се говори и *ћричаћи* мјесто *ћриповиједати*, а гдјешто и *ћаика*.

Наше народне приче или приповијетке готово се могу раздијелити на *мушке* и на *женске*, као и пјесме. Женске су приповијетке оне у којима се приповиједају којекаква чудеса што не може бити (и по свој прилици само ће за њих бити ријеч *ћаика*, Њемачки *Mahrchen*); а мушке су оне у којима нема чудеса, него оно што се приповиједа рекао би човјек да је заиста могло бити. Многе су мушке приповијетке смијешне и шаљиве. Мушке приповијетке опет би се могле раздијелити на дугачке и на кратке. По овоме правилу мушке су приповијетке у овој књижици по броју ове: 25. (*Дјевојка цара надмудрила*), 41. (*Ђевојка, удовица и ћушћеница*), 42. (*Једна ћобела у као а друћа из кала*), 44. (*Лаж за оћкладу*), 45. (*Краљ и чобанин*), 46. (*Ко умије, њему двије*), 47. (*Два новца*), 48. (*Све, све, али занай*), а остале су све женске. Као што има пјесама за које се управо не може казати или су женске или јуначке, тако има и приповиједака које су између женскијех и мушкијех.

Приповијетку овдје 1. (*Међеговић*) и 49. (*Међег, свиња и лисица*) ја сам слушао од Тешана Подруговића, пак сам их послѣ писао како сам их упамтио; 18. (*За што у људи није шабан раван?*), 32. (*Пејелуја*), 37. (*Зла жена*), 41. (*Ђевојка, удовица и љушћеница*), 42. (*Једна ѿбела у као а друја из кала*), 43. (*Соломуна ѿроклела маши*), 44. (*Лаж за ојкладу*) и 48. (*Све, све, али занаш*) слушао сам још у Тршићу, пак сам их послѣ писао како сам се опомињао, а 47. (*Два новца*) слушао сам у Новом саду од једног просјака, пак сам је послѣ писао; 2. (*Чардак ни на небу ни на земљи*) написао ми је у Берлину 1844 године кнез Михаило М. Обреновић, као што је он слушао у дјетињству од својѣх дадиља; 3. (*Немушћѣ језик*), 4. (*Злашћна јабука и девѣћ ѣауница*), 5. (*Сѣојша и [VIII] Младен*), 6. (*Ђаво и њѣов шејрш*), 7. (*Права се мука не да сакришћи*), 8. (*Аждаја и царев син*), 14. (*Ко мање ишће више му се даје*) и 39. (*У цара Тројана козје уши*) приповиједао ми је и писао 1829 године у Земунскоме лазарету Грујо Механѣић из Сентомаша*); 16. (*Правда и кривда*), 19. (*Ђавоља машћанија и Божја сила*), 20. (*Побрајћимски дарови*), 21. (*Калућер и чешири ѣрјешника*), 22. (*Којање блаја*), 23. (*Лијѣе хаљине мноја којешћа учине*), 24. (*Дјевојка бржа од коња*), 26. (*Чудновашћа шћица*), 27. (*Црно јаћње*), 28. (*Царева кћи овца*), 29. (*Три јегуље*), 30. (*Чудошворни нож*), 31. (*Чудновашћа глака*), 33. (*Зла маћеха*) и 40. (*Цар Дукљан*) послао ми је из Боке Г. Вук Врчевић; 25. (*Дјевојка цара надмудрила*) и 38. (*Дивљан*) послао ми је Г. поп Вук Поповић из Рисна; 45. (*Краљ и чобанин*) и 46. (*Ко умије, њему двије*) писало ми је 1835 године по наредбѣ поменутога попа Вука у Рисну једно ћаче из Српске школе; 11. (*Ко ме Бој ѿмаже, нико му наудишћи не може*), 12. (*Злашћорунѣ ован*), 17. (*Очина закљѣшва*) и 35. (*Ојѣш маћеха и ѣасћорка*) послао ми је Лазар Марјановић, који је био Грчки учитељ у Земуну; 50. (*Лисица се освѣшила вуку*) дао ми је написану Г. Дамјан

Груборовић, свештеник из Хрватске из села Љубине (на сухој међи у II банској регементи); 15. (*Милосѣива снаха и немилосѣива свекрва*), 34. (*Маћеха и ѿсѣорка*) и 36. (*Како су радиле онако су и ѿрошле*) послала ми је госпођица Милица Стојадиновића из Врдника; 9. (*Змија младожења*,) и 10. (*Оѿеѿ змија младожења*) послао ми је Земунски учитељ Г. Димитрије Чобић; као што је ова последња, оваку ми је од прилике послала и госпођица Милица Стојадиновића, а и Г. Василије Јовановић кад је био учитељ, у Земуну дао ми је једну написану; 13. (*Усуг*) написао ми је поменути Грујо Механѿић, а и Лазар Марјановић послао је једну од прилике оваку.

Као што се пјесме по народу различно пјевају тако се и приповијетке различно приповиједају: ја сам *Пейељуу* имао написану и од госпођице Милице Стојадиновића и од Г. Чобића, али је овдје наштампана онако као што сам је ја у дјетињству слушао. Приповијетка је ова наштампана и у Љетопису у I. ч. од године 1842 с потписом на крају I. С. (Јован Суботић), и ова се од моје највише по том разликује што у њој о крави нема ни спомена.

Г. Атанасије Николић наштампao је у Биограду 1842 и 1843 године двије књижице: „*народне Србске ѿриѿоведке*“, али штета што језик у овијем приповијеткама нити је чист народни нити је језик нашијех народнијех приповиједака, него у њима има и граматичнијех погрјешака у нашем народном језику (као н. п. *живеше човекъ, руке имъ беше дугачке, сѣчећи, ѿеняюћи се, ѿсоваюћи викаюћи, ј ѿремѣѣаюћи, дркѣаюћимъ гласомъ, децама, ѿроменуо, безъ да е што окусио, за увеличаѣи, и т. д.*), и ријечи којијех у нашем народном језику нема (као н. п. *число, безчислений, ноѿочислений, чове честѣво, оѿрицаѣеланъ, очаяние, судбе човеческе, дрѣйсѣвовати, ѿреесѣесѣвеный, удивленіе, неѿодованіе, насѣавленіе, зачатије, ѿреѣѣѣіе, ѿприсусѣвіе, бездрѣліе,*

обрежје, извѣсїе, излишје, востїиѣи волшебница, возрастїе, човекоїзнаня ѣриѣжавао, и т. д.), тако да би човјек на много мјеста могао рећи да су приповијетке ове превођене с Њемачког језика. – Познато је да је Г. Ђорђевић К. Стефановић још прије неколико година скупио подоста нашијех народнијех приповиједака и послао их Матици Српској да их она наштампа, а она их предала некоме да их ѣоѣрави, пак тако остало и до данас, само је од њих наштампана једна у III. ч. Лѣтописа за годину 1846 „Сѣхъ царевъ и ѣри лабуда.”

Ја имам још за једну оваку књижицу нашијех народнијех приповиједака, али би ми било врло мило кад би ми још коју ко послао, особито из Херцеговине и из Босне и из старе Србије; само молим свакога који би их писао да он не поправља ништа, него да пише управо онако као што му их ко усприповиједа, па гдје буде потребно да се која ријеч премјести или дода или изостави, то ћу ја чинити, као што сам радио и у овима свима које сам написане добио.

У Бечу о Мученицима 1852.

В. С. К.

ПРИПОВИЈЕТКЕ

1.

Међедовић

У некакоме селу пођу жене у планину да траже дивљега броћа, и тако врљајући по планини једна од њих зађе и дође пред једну пећину из које изиђе међед те је ухвати и одведе унутра; и онђе живећи с њоме, жена затрудни и роди мушко дијете. Пошто дијете мало поодрасте, жена се некако украде и утече у село кући својој. Међед је једнако којешта доносио и дијете хранио, као му прије и матер. Кад дијете нарасте повелико, оно навали да иде из пећине у свијет. Међед га стане од тога одвраћати говорећи му да је он још млад и нејак, а у свијету има злијех звјерова који се зову људи, пак ће га убити. И тако се дијете мало поумири и остане у пећини. Послије некога времена дијете опет навали да иде у свијет, и кад га међед друкчије није могао одвратити, а он га изведе пред пећину под једну букву, па му рече: „Ако ту букву можеш ишчупати из земље, онда ћу те пустити да идеш у свијет, ако ли не можеш, још ваља да сједиш код мене.” Дијете спопадне букву, па повуци тамо повуци амо, али не може да је ишчупа; онда се опет врати с оцем у пећину. Кад послије некога времена дијете опет навали да иде у свијет, међед га изведе пред пећину и каже му да огледа може ли сад ишчупати букву из земље. Дијете букву спопадне и ишчупа. Међед му онда рече да јој окреше гране, па приметивши је на рамо као кијачу да иде у свијет. Дијете послуша оца, и идући тако по свијету, дође у једно поље где су се неколике стотине плугова биле састале те орали спахији. Кад дође к ратарима, запита их еда би имали

што да му даду за јело. Они му одговоре да причека мало, сад ће се њима донијети ручак, па ће ручају они онолики, ручаће и он. Док су они још то говорили, а то се помоле кола и коњи и мазге и магарци с ручком. Кад се ручак донесе, Међедовић рече да ће он то све сам појести. Ратари се зачуде и реку му како ће он појести толико јело што је донесено за толико стотина људи! Он опет рече да хоће, и оклади се с њима: ако не поједе да им да своју кијачу, ако ли поједе да они њему даду све што је гвоздено на њиховијем плуговима. Ручак се постави, и Међедовић се наклопи те поједе све, и још да је било. Онда му они скупе с плугова све што је гвоздено на једну гомилу, а он усуче неколике брезе, па све повеже и натакне на своју кијачу па заметнувши је на рамо отиде к некакоме ковачу и рече му да му од онога гвожђа скује буздован на ону кијачу. Ковач се прими тога посла, али му се учини да је гвожђа много, па га сакрије готово пола, а од осталог буздован слупа којекако. Међедовићу се учини буздован мали према оноликоме гвожђу, а и оно што га је да није начињен као што би требало. За то кад буздован насаде на кијачу, Међедовић да би га огледао јели добар, баца га у небо пак се подањ начетвороножи, те га дочека у леђа. Буздован несрећом ковачевом прсне, онда Међедовић размахне кијачом те ковача убије, па отиде у његову кућу и нађе све сакривено гвожђе; и донесе га са онијем комадима од буздована другоме ковачу, и каже му да му скује буздован на кијачу, али му рече да се не шали него од свега гвожђа добар буздован да скује, ако није рад проћи као и онај прије што га је ковао. Ковач чувши још прије шта је било од онога ковача, скупи све своје момке, па оно све гвожђе саставе уједно и скују буздован врло добар колико се игда могло. Кад насаде буздован на кијачу, Међедовић опет да би га огледао, баца га у небо, и начетвороножи се подањ, али се буздован не разбије него

одскочи од леђа..... Исправивши се Међедовић рекне: „Сад је буздован добар,” па га заметне на рамо и пође даље. Идући тако нађе у пољу једнога чоeka ђе је упрегао у ралицу два вола те оре, и дошавши к њему запита га еда ли има што за јело. Чоек му одговори: „Сад ће моја кћи донирети мени ручак, пак ћемо подијелити што је Бог дао.” Међедовић му стане казивати како је он појео све што је било приправљено за неколико стотина ратара, „а шта ће сад у једноме ручку бити мени шта ли ће теби?” У томе ето ти ђевојке с ручком. Како ђевојка ручак постави, Међедовић се одмах рукомхвати да једе, а чоек му не дадне него му рече „Не! док се не прекрстиш овако као и ја.” Међедовић гладан не имајући куд камо прекрсти се, па онда почну јести, и наједу се обојица и још им претече Међедовић гледајући у ручконошу, која је била крупна и здрава и лијепа ђевојка омили му, и рече оцу њезину: „Хоћеш ли ми дати ову своју кћер да се женим њоме?” Чоек му одговори: „Ја бих ти је радо дао, али сам је обрекао Брку.” Међедовић на то рекне: „Бре шта марим ја за Брка? Ја ћу Брка овијем буздованом.” А чоек му рекне: „Бе и Брко је неки; сад ћеш га виђети.” У томе стане хука с једне стране, док се иза брда помоли један брк и у њему триста и шездесет и пет тичијих гнијезда. Мало по мало помоли се и други брк; ето и Брка. Како дође к њима а он легне ничице ђевојци главом на крило, и рече јој да га побиште. Ђевојка га стане бискати, а Међедовић уставши полагаано, распали својијем буздованом Брка у главу; а Брко прстом на оно мјесто говорећи ђевојци: „Ето овђе ме нешто уједе”; а Међедовић опет буздованом на друго мјесто, а Брко опет прстом на оно мјесто: „Ево овђе ме опет нешто уједе.” Кад га удари трећи пут, Брко се опет пипне онђе и срдито повиче: „Та зар си слијепа? Ево овђе ме нешто коље.” Онда му ђевојка каже: „Не коље тебе ту ништа, него те ево чоек бије.” Кад Брко то

чује, он се тргне и скочи на ноге, а Међедовић већ бацио свој буздован па бјежи преко поља, а Брко се натура за њим. Међедовић полакши поизмакне пред Брком, али Брко никако не ће да га се махне. Међедовић дјежећи тако дође на једну воду, и нађе код ње људе на гумну ће вију шеницу, и повиче им: „Помагајте, браћо, за Бога! ево ме ћера Брко. Шта ћу сад? како ћу пријећи преко ове воде?” А један од онијех људи пружи му лопату говорећи: „Сједи на лопату да те пребацим.” Међедовић сједне на лопату, а чоек размахне њоме и пребаци га на другу страну, а он дјежи даље. Мало за тијем ето ти на гумно и Брка, па запита људе: „Прође ли овуда таки и таки чоек?” А они му кажу да прође. Брко их запита: „Како пријеђе преко ове воде?” А они му одговоре: „Прескочи.” Онда се Брко залети, па хоп! преко воде на другу страну, па поћерај за Међедовићем. Међедовић дјежећи уз једно брдо врло сустане, а кад изиђе на брдо, нађе чоeka на узораној њиви који је у торби о врату имао сјеме, па по један пут заграби шаком те сије, а по други у уста те једе; овоме чоeку повиче он: „Помагај, брате, за Бога! ћера ме Брко, и ево га сад ће ме стићи! Него што ћу чинити? Сакриј ме ће!” А чоек одговори: „Богме Брко није шала. Али не знам ће ћу те сакрити; него ходи овђе у моју торбу у сјеме.” И тако га узме у торбу. Кад Брко по том дође, и запита га за Међедовића, он му каже да је он одавно онуда прошао, и до сад Бог зна куд је отишао. Онда се Брко врати натраг. Чоек онај сијући жито заборави за Међедовића, и узме га један пут са житом у шаку, те метне у уста. Међедовић се поплаши да га не прогута, те по устима овамо онамо док срећом нађе један крњав зуб, те се у њему устави и прићути. Кад сијач у вече дође кући, он повиче на снахе: „Дајдете, ћецо, оне моје зубне чачкалице, нешто ме жуља у ономе моме поквареном зубу.” Снахе донесу два велика гвоздена ражња, па пошто он зине, подувре једва с једне

друга с друге стране, док Међедовић искочи из зуба. Онда га се сијач тек опомене, и рекне му: „А жље те сакрио! умало те нијесам прождерао!” Иза тога пошто вечерају и стану се о свачему разговарати, запита Међедовић домаћина шта му је било ономе зубу, те је онако мимо све остале покварен. А домаћин му стане овако приповиједати: „Једном пођемо нас десетак су тридесет коња у Дубровник по со. Идући тако нађемо једну ђевојку код оваца, па нас запита куда ћемо, а ми јој кажемо да идемо у Дубровник по со; а она рече: „Шта да се мучите тако далеко? Ево има у мојој плетивачи нешто соли што је претекло кад сам мрсила овце, мислим да ће вам свима бити доста.” И тако онђе погодивши се с њоме, она скине с руке своју плетивачу, а ми с коња своје вреће, па пуни и мјери, док напунимо вреће за све тридесет коња. Пошто се онђе с њоме намиримо, вратимо се натраг. Ово бијаше у јесен, и вријеме бјеше доста лијепо; али један дан пред ноћ кад бијасмо наврх Чемерна, нешто се наоблачи па окрене снијег са сјевером да се пометемо и ми и коњи. У том се још на већу нашу несрећу смркне са свијем, и тако тумарајући овамо онамо, док један од нас срећом набаса на једну пећину и повиче: „Овамоте браћо! Ево сухоте!” Онда ми један по један онамо, док сви уђемо и уведемо све тридесетеро коња, па коње растоваримо и наложимо ватру, те преноћимо као у кући. Кад сјутрадан сване, а то имаш шта виђети: ми сви у једној људској глави која стајаше између некакијех винограда. Док се ми томе још чуђасмо и коње товарасмо, не лези враже! ето ти пудара од онијех винограда, па узме ону главу с нама те метне у праћу, па окренувши је неколика пута себи изнад главе, баца је преко винограда да плаши чворке, и кад паднемо на једноме брду онда ја покварим овај зуб.” – И на част вам лаж.

2.

Чардак ни на небу ни на земљи

Био један цар, па имао три сина и једну кћер, коју је у кафезу хранио и чувао као очи у глави. Кад ђевојка одрасте, једно вече замоли се оцу своме да јој допусти да изиђе с браћом мало пред двор у шетњу, и отац јој допусти. Али тек што изиђе пред двор, у један мах долети из неба змај шчепа ђевојку између браће и однесе је у облаке. Браћа отрче брже боље к оцу и кажу му шта је било, и реку да би они ради своју сестру потражити. Отац им допусти да иду да је траже, и да им свакоме по коња и остало што треба за пут, и тако они отиду. По дугоме путовању наиђу на један чардак, који нити је на небу ни на земљи. Дошавши онђе, помисле да не ће у ономе чардаку бити њихова сестра, па се одмах стану договарати како би се уњ попели, и послјије дугога промишљавања и договора, договоре се да један од њих свога коња закоље, и од коже коњске да окроје опуту, па притврдивши један крај од ње за стријелу, да пусте одоздо стријелу из лука да се добро за чардак прихвати, како би се уз њу пети могли. Млађа два брата реку најстаријему да он свога коња закоље, али он не шћедне, па ни средњи не шћедне, онда најмлађи закоље свога, од коже његове окроји опуту, један крај од ње веже за стријелу, пак је пусти из лука у чардак. Кад дође да се пењу уз опуту, опет најстарији и средњи не шћедну се пети, него се попне најмлађи. Попевши се горе, стане ићи из једне собе у другу, и тако наиђе на једну собу у којој види своју сестру ђе сједи а змај јој метнуо главу на крило па спава а она га биште. Она кад види брата својега, уплаши се и почне га тихо молити да бјежи док се није змај пробудио, али он не шћедне, већ узме буздован, па размахне њиме и удари змаја у главу, а

змај иза сна маши се руком на оно мјесто ђе га је он ударио па рече ђевојци: „Баш овђе ме нешто уједе.“ Кад он то рекне, а царев га син још једном удари у главу, а змај опет рече ђевојци: „Опет ме нешто овђе уједе.“ Кад он и трећи пут замахне да га удари, онда му сестра руком покаже да га удари у живот, и он га удари онамо, и како га удари, змај остане на мјесту мртав, а царева га кћи стури с крила, па притрчи брату своме, те се с њиме пољуби, па онда узевши га за руку стане га водити кроз све собе. Најприје га уведе у једну собу у којој је био један вран коњ за јаслима привезан с цијелијем такумом од чистога сребра. По том га одведе у другу собу, у којој је за јаслима стајао бијел коњ с такумом од сухога злата. Најпослије га одведе и у трећу собу ђе је за јаслима био кулатаст коњ и на њему такум драгијем камењем искићен. Кад прође те собе, онда га сестра одведе у једну собу у којој је ђевојка једна сједила за златнијем ђерђефом и златном жицом везла. Из те собе одведе га у другу у којој је друга ђевојка златне жице испредала. А најпослије уведе га у једну собу у којој је трећа ђевојка бисер низала, и пред њом на златној тепсији од злата квочка с пилићима бисер кљуцала. Све ово обишавши и виђевши врати се натраг у ону собу ђе је змај мртав лежао, па га извуче на поље и баци на земљу, а браћа кад га виде, умало их грозница не ухвати. По том најмлађи брат спусти најприје сестру своју браћи, па онда све три ђевојке сваку с њезинијем радом, једну за другом; спуштајући ђевојке браћи, сваку је намјењивао чија ће која бити, а кад спусти трећу, и то ону с квочком и пилићима, он њу за себе намијени. Браћа његова завидећи му што је он био јунак те је сестру нашао и избавио, пресијеку опуту да он не би могао сићи, па онда нађу у пољу једно чобанче код оваца, и преобуку га и мјесто брата свога оцу поведу, а сестри својој и ђевојкама оштро запријете да никоме не казују шта су они учинили.

Послије некога времена дозна најмлађи брат на чардаку да се браћа његова и оно чобанче онијем ђевојкама жене. Онај исти дан у који се најстарији брат вјенчавао, он узјаше на вранца, па баш кад су сватови из цркве излазили долети међу њих, те свога брата, младожењу, удари мало буздованом у леђа да се одмах с коња праметнуо, па онда одлети опет натраг у чардак. Кад дозна да му се средњи брат жени, а он у оно исто вријеме кад су сватови из цркве ишли, долети на ђогату, те и средњега брата онако удари да се одмах с коња праметнуо, па између сватова опет одлети. На пошљетку дознавши да се чобанче његовом ђевојком жени, узјаше на кулаша, и долети у сватове баш кад су из цркве излазили, те младожењу буздованом удари у главу да је на мјесто мртав пао, а сватови онда ђипе да га ухвате, али он не шћедне ни дјежати, него остане међу њима, па се покаже да је он најмлађи царев син а не оно чобанче, и да су га браћа из зависти оставила на ономе чардаку у коме је он сестру нашао и змаја убио, а то све засвједочи и сестра и оне ђевојке. Кад цар то чује, он се наљути на своја два старија сива и оћера их одмах од себе, а њега ожени ђевојком коју је себи изабрао и остави га наком себе да царује.

3.

Немушти језик

У некаква човека био један чобан који га је много година верно и поштено служио. Једном идући за овцама чује у шуми неку писку, а не знадијаше шта је. На тај глас отиде он у шуму да види шта је. Кад тамо, али се запожарило па у пожару змија пишти. Кад чобан то види, стане да гледа шта ће змија радити, јер се око ње са свију страна било запожарило, и пожар се једнако к њој примицао. Онда змија